

33.2

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Μεσολόγγι, Κυριακή, 15 /4/ 1984

Ο Πρωθυπουργός Ανδρέας Γ. Παπανδρέου
στις γιορταστικές εκδηλώσεις για την
επέτειο της Εξόδου του Μεσολογγίου.

1. Η ομιλία του Πρωθυπουργού προς τον λαό του Μεσολογγίου:σελ: 1-5
2. Η ομιλία του Πρωθυπουργού στο γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του ο Δήμαρχος Μεσολογγίου: σελ: 6-10

Μεσολόγγι, Κυριακή, 15 Απριλίου 1984

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου πήγε σήμερα στο Μεσολόγγι από την Πάτρα όπου διανυκτέρευσε χθές, για να παραστεί στις εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της Εξόδου.

Ο κ. Παπανδρέου έφθασε σήμερα το πρωί στις 10,45 στο Μεσολόγγι όπου οι κάτοικοι της πόλεως του επεφύλαξαν θερμή και ενθουσιώδη υποδοχή. Μετά τη σύντομη προσφώνηση του Δημάρχου και αντιφώνηση του κ. Πρωθυπουργού, ο κ. Παπανδρέου, οι συνοδεύοντες αυτόν υπουργοί, οι Τοπικές Αρχές και οι επίσημοι, παρέστησαν στις 11.30 στην επίσημη δοξολογία στο Ναό του Αγίου Σπυρίδωνος. Ακολουθώντας σχηματίστηκε πομπή η οποία με επικεφαλής την εικόνα της Εξόδου μετέβη στο Ηρώο όπου εψάλη τρισάγιο και ο Πρωθυπουργός κατέθεσε στεφάνι. Τον πανηγυρικό της ημέρας εξεφώνησε ο υπουργός Παιδείας κ. Απόστολος Κακλαμάνης. Στην τελετή παρέστησαν οι υπουργοί Εσωτερικών κ. Αγαμέμνων Κουτσόγιωργας, Δημοσίας Τάξεως κ. Γιάννης Σκουλαρίκης, Ναυτιλίας κ. Γιώργος Κατσιφάρας, Αναπληρωτής Εθνικής Αμύνης κ. Αντώνης Δροσογιάννης, ο υφυπουργός Προεδρίας για θέματα Απόδημου Ελληνισμού κ. Ασημάκης Φωτήλας, βουλευτές της περιοχής και οι εκπρόσωποι των Κοιμμάτων.

Προσφωνώντας τον Πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Γ. Παπανδρέου ο Δήμαρχος του Μεσολογγίου κ. Αντωνίου επισήμανε ότι ο μοναδικός δρόμος για την εκπλήρωση των εθνικών δικαίων είναι η ηπιότητα, το ήθος και το μέτρο. Παράλληλα ο κ. Αντωνίου αποτεινόμενος προς τον κ. Παπανδρέου ζήτησε την παρέμβασή του ώστε να δοθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα, λύσεις στα προβλήματα του Μεσολογγίου.

Απαντώντας ο κ. Παπανδρέου, είπε:

" Αγαπητέ Δήμαρχε, Λαέ του Μεσολογγίου, νιάτα του Μεσολογγίου, αγρότες και αγρότισσες.

Αισθάνομαι αληθινά τεράστια συγκίνηση για την απίστευτη αυτή υποδοχή που επιφύλαξε ο Λαός του ηρωϊκού και ιερού Μεσολογγίου.

- Μαζί σου Ανδρέα για μια Ελλάδα νέα

- (Μαζί θα προχωρήσουμε βήμα- βήμα, θα θέσουμε τα θεμέλια για την Ελλάδα που οραματίζεται ο λαός μας) .

Λαέ του Μεσολογγίου, το Μεσολόγγι ανήκει σ'αυτό που ονομάζεται " η ξεχασμένη Ελλάδα". Στις δεκαετίες που προηγήθηκαν, δεν υπήρξε στοργή, δεν υπήρξε ανταπόκριση στη μεγάλη ιστορία της ιερής αυτής για το Έθνος πόλης. Και πρέπει να τονίσω στο Δήμαρχο ότι το χρέος της πολιτείας, το χρέος της Κυβέρνησής μας γίνεται ακόμη μεγαλύτερο σήμερα. Ο Λαός δείχνει τόση εμπιστοσύνη. Θέλω να σε διαβεβαιώσω λαέ του Μεσολογγίου ότι θα φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών και της εμπιστοσύνης σου.

- Ο αγώνας τώρα δικαιώνεται .

- Δ Ι Κ Α Ι Ω Ν Ε Τ Α Ι

Πρίν από πέντε - δέκα λεπτά, μιλήσαμε με τον Δήμαρχο για τα προβλήματα του Μεσολογγίου και της περιοχής . Μου ζήτησε να αναλάβω προσωπικά την ευθύνη να δώσουμε λύσεις σε όλα τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Μεσολόγγι.

Εχω, λαέ του Μεσολογγίου, ορίσει ειδικό συντονιστή, έτσι ώστε το έργο της Κυβέρνησής να αποδώσει το ταχύτερο δυνατό πάνω σε όλα τα καυτά προβλήματα της πόλης, απο τις αλικές και τη λιμνοθάλασσα, μέχρι το Τ.Ε.Ι. και τις πανεπιστημιακές σπουδές.

Λαέ του Μεσολογγίου ήρθα και πάλι. Είχα από δυό χρόνια (να έρθω) σε τούτα τα καθαγιασμένα χώματα, απλός προσκυνητής.

Η σημερινή σας παρουσία λαέ του Μεσολογγίου αποτελεί τρανή απόδειξη ότι ο λαός και Κυβέρνηση μαζί προχωρούν να θέσουν τα θεμέλια της νέας Ελλάδας.

Λαός και (Στρατός) Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας είναι αποφασισμένοι να προασπίσουν τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, την ακεραιότητα της πατρίδας μας, ώστε να δώσουν την ευκαιρία για παραγωγικά και προοδευτικά έργα στη χώρα.

Λαέ του Μεσολογγίου ήρθα να γονατίσω μαζί με ολόκληρο τον Ελληνικό Λαό, στον τόπο της υπέρτατης θυσίας των προγόνων μας. Εδώ στο Μεσολόγγι, αποδείχθηκε ότι η μεγαλωσύνη δεν μετριέται ούτε με τα τρανταχτά ονόματα, ούτε με την υλική δύναμη, ούτε με την αριθμητική υπεροχή. Η μεγαλωσύνη φωλιάζει μέσα στην ψυχή του απλού ανθρώπου του Λαού μας. Και μετριέται με την απόφασή του να τα δώσει όλα για εκείνο που πιστεύει. Αυτή η αμετακίνητη απόφαση γίνεται πελώρια δύναμη, ικανή να ανατρέψει κάθε πρόβλεψη και κάθε κανόνα λογικής.

Αυτό, Λαέ του Μεσολογγίου, αποδείχτηκε σε τούτο το "αλωνάκι", σε τούτο το φράχτη που άφησε κατάπληκτη την ανθρωπότητα, που καθήλωσε και εξευτέλισε τα στρατεύματα δύο υπερδυνάμεων της εποχής και που τελικά δεν παραδόθηκε στον εχθρό. Η κραυγή "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ", μέσα από τα στήθη των ανθρώπινων σιελετών που απόμειναν στο Μεσολόγγι, η κραυγή του Καψάλη όταν ανατίναζε την μπαρουταποθήκη, "όσοι γέροι και άρρωστοι θέλουν να βρούν γρήγορο και τιμημένο θάνατο, να 'ρθούν κοντά μου", ήταν η κραυγή - δίδαγμα για όλους τους λαούς. Ήταν η συμπυκνωμένη δύναμη του Έθνους που ξεκινάει από τα παλιά και μέσα από σειρά νεώτερων εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων.

- Μαζί σου Ανδρέα, για μια Ελλάδα νέα.

- ΜΑΖΙ ΕΞΕΚΙΝΗΣΑΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΠΟΡΕΙΑ .

Η γενιά της Αντίστασης, της Εθνικής Αντίστασης ενάντια στον κατακτητή, η γενιά των δύο ανέκδοτων αγώνων, του 1.1.4, η γενιά του Πολυτεχνείου, μαζί φτιάξαμε το Κίνημα που εκφράζει τους μη προνομιούχους Έλληνες, τους αγρότες και τις αγρότισσες, την εργατιά, το μικρό και μεσαίο, τον φοιτητή, τον νέο, τη γυναίκα, μαζί πορευόμαστε για μια Ελλάδα που ανταποκρίνεται στις ελπίδες και στους αγώνες τόσων και τόσων γενεών.

Το Μεσολόγγι έδωσε την απάντηση στους ισχυρούς της γής, που, όπως και τώρα, μένουν θεατές στο δράμα του Κυπριακού ελληνισμού, έτσι και τότε παρακολουθούσαν ασυγκίνητοι το δράμα και την αιματοχυσία του σκλαβωμένου ελληνικού Λαού.

Από εδώ, από το Μεσολόγγι θέλω να στείλω ένα πολιτικό μήνυμα, αυτή την ιερή μέρα, ένα εθνικό μήνυμα στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών: Πάρε, θάρρος, Κύριε Γενικέ Γραμματέα, να μιλήσεις ξεκάθαρα για το ποιός τορπιλλίζει την παγκόσμια προσπάθεια για ειρήνη, ενότητα, ανεξαρτησία της Κύπρου. Σας καλώ εδώ και τώρα να δώσετε απάντηση στον Κυπριακό Λαό, τον ελληνικό Λαό. Αρκετά το παρασκήνιο. Έχει υποβοηθήσει την απληστία, την επιθετικότητα της Τουρκίας. Ήρθε η ώρα, τα λόγια σας Κύριε Γενικέ Γραμματέα, να γίνουν πράξη.

Εδώ θυμόμαστε τα λόγια του Μπάϋρον : " Από τους άπιστους φράγκους, λευτεριά μην ζητάτε. Εκεί ζούν ηγεμόνες που πουλούν και αγοράζουν. Με δικό σας τουφέκι και σπαθί πολεμάτε". Αυτό είναι το μήνυμα του Μπάϋρον στο πλευρό τότε του λαού του Μεσολογγίου.

Φαίνεται ότι η μοίρα του Έθνους μας είναι να παραδειγματίζει τους λαούς. Να στήνει θερμοπύλες, Μαραθώνες, Σαλαμίνες και Μεσολόγγια.

- Η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες.

- Αυτό το σύνθημα, το απλό, λιτό και απέρριτο σύνθημα, το αυταπόδεικτο ότι η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες, αυτό είναι το σύνθημα που βγαίνει από την καρδιά του ελληνικού Λαού, μέσα από αιώνες. Εμείς, ο ελληνικός Λαός, χαράζει το δρόμο της πατρίδας και κανείς άλλος.

Αλλά, αν το Μεσολόγγι υπήρξε το κορυφωμα της μεγαλωσύνης του Λαού μας, αν μας άφησε δυσβάστακτη εθνική κληρονομιά, μας άφησε επίσης και την μεγάλη εντολή της εθνικής ενότητας μπροστά στον εχθρό, μπροστά στις δύσκολες ώρες.

Γιατί, άλλη θα ήταν η μοίρα του Μεσολογγίου, αν δεν το γονάτιζε η πείνα που ήταν συνέπεια του εθνικού διχασμού και των λαθών της εθνικής ηγεσίας της εποχής εκείνης. Όπως και τότε, υπάρχει και τώρα μια αντιστοιχία μεγάλων εθνικών κινδύνων.

Οι μεγάλοι της γής μετράνε το δίκαιο των λαών, σύμφωνα με τα συμφέροντά τους. Εμείς αναζητάμε συμπαράσταση και προσφέρουμε φιλία προς όλες τις κατευθύνσεις. Και ανάλογα με την ανταπόκριση μετράμε τους φίλους μας. Ας είναι αυτό το μήνυμα του Λαού του Μεσολογγίου στους εταίρους και συμμάχους. Κάποτε η υπομονή αυτού του ηρωϊκού λαού τελειώνει. Ας το βάλουν βαθειά μέσα στο μυαλό τους, οι σύμμαχοι και οι εταίροι. Δεν μπορεί να παραμένει διχασμένη η Κύπρος. Δεν μπορεί να απειλείται από σύμμαχο, η ακεραιότητα της χώρας μας, η εθνική της ανεξαρτησία και να συμπαρίστανται σε όλες τις παραλλαγές εκείνων των ασκήσεων του ΝΑΤΟ που εξυπηρετούν τουρκικά και μόνο συμφέροντα. Τώρα μετράμε τους φίλους μας, Λαέ του Μεσολογγίου.

Όμως, το Μεσολόγγι σε όλα τα κάστρα της κλεφτουριάς που στήθηκαν από τότε μας έμαθαν πως κήρυγμα της εθνικής μας ανεξαρτησίας, της λευτεριάς είμαστε εμείς οι ίδιοι, η ακατάβλητη δύναμη του λαού μας. Γι' αυτό και τώρα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, η εσωτερική μας εθνική ενότητα, η ομοψυχία του λαού και Ενόπλων Δυνάμεων, η ηρεμία και η γαλήνη αποτελούν όρο για την εθνική μας επιβίωση και για το χτίσιμο μιας Ελλάδας ισχυρής, ειρηνικής, δίκαιης και προοδευτικής.

Αυτό το χρωστάμε στη σημερινή γενιά, στις γενιές που έρχονται μα και στις γενιές που πέρασαν. Το χρωστάμε στους αθάνατους ήρωες του Μεσολογγίου, που έπεσαν για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι και ανεξάρτητοι.

Κύριε Δήμαρχε, αγαπητοί βουλευτές και υπουργοί, Λαέ του Μεσολογγίου.

- Ζήτω το αθάνατο Μεσολόγγι
- Ζήτω ο αδούλωτος ελληνικός Λαός
- Ζήτω το Έθνος.

15 - 4 - 1984

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΣΗΜΕΡΙ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Ο Πρωθυπουργός παρακάθησε το μεσημέρι σε γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του ο Δήμαρχος της πόλης κ. Κώστας Αντωνίου. Ο κ. Δήμαρχος προσφωνώντας τον Πρωθυπουργό είπε:

"Γι' αυτές τις στιγμές, συνήθως γράφουμε δυο λόγια, έτσι για να έχουμε μια κάποια ετοιμασία. Νομίζω, όμως, έτσι όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα, περιττεύουν οι προκατασκευές.

Θέλω να εκφράσω σαν Δήμαρχος αυτής της πόλης τη βαθιά μου ευχαρίστηση και ευγνωμοσύνη στον κ. Πρωθυπουργό για την τιμή που μας έκανε να είναι σήμερα κοντά μας. Και για την διαβεβαίωση στον μεσολογγίτικο λαό, ότι το μεσολογγίτικο πρόβλημα είναι πλέον υπόθεση προσωπική δική μου.

Θέλω να ευχαριστήσω επίσης, τους εκλεκτούς μας ξένους, αλλά ξένους μέσα σε εισαγωγικά, γιατί το Μεσολόγγι τους θεωρεί φίλους και αδελφούς. Εννοώ τους ξένους εκείνους που ήρθαν σαν αντιπρόσωποι εκείνων των αγωνιστών της ελευθερίας και της Δημοκρατίας, που έπεσαν μαζί με τα παλληκάρια του Μεσολογγιού στην έξοδο. Και να ευχαριστήσω, κυρίες και κύριοι, όλους εσάς γενικά που ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση του Δήμου μας και βρεθήκαμε έτσι σήμερα όλοι μαζί, για να γιορτάσουμε εκείνο το γεγονός, που τη σημασία του όλοι γνωρίζουμε. Σας ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου και σας εύχομαι κάθε ευτυχία, οικογενειακή και προσωπική.

Θάθελα, ελάχιστο δείγμα της αγάπης του μεσολογγίτικου λαού στο πρόσωπό σας, να δεχθείτε κύριε Πρόεδρε, αυτόν τον ασημένιο σουγιά, όπως λέμε εμείς οι Μεσολογγίτες, σαν ένδειξη μικρής προσφοράς για τα όσα έχετε κάνει μέχρι τώρα".

Ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου είπε στην ομιλία του τα εξής:

"Κύριε Δήμαρχε, Σεβασμιώτατε, εκπρόσωποι ξένων κρατών, ηγέτες των Ενόπλων Δυνάμεων, φίλοι και συνεργάτες της περιοχής.

- Προχώρα Ανδρέα
- Σαφώς προχωρούμε.

Όπως και ο Δήμαρχος αποφάσισε να μην χρησιμοποιήσει τις σημειώσεις του ύστερα από την πρωινή μας εμπειρία, έτσι και εγώ αποφάσισα να μην χρησιμοποιήσω καμμιά σημείωση και να μιλήσω από την καρδιά μου σε σας και μέσα από σας στο λαό του Μεσολογγίου και της Αιτωλοακαρνανίας.

Σήμερα αισθανθήκαμε όλοι - πιστεύω - και αυτό έχει σημασία, τη σημασία αυτής της εθνικής γιορτής. Αισθανθήκαμε όλοι συγκίνηση - θάθελα, χωρίς να υπερβάλω - εθνικό ρίγος. Το λέω ειλικρινά. Δεν το λέω για να κάνω εντυπώσεις.

Πράγματι ζωντάνεψε η θυσία του Μεσολογγιού. Και είναι κάτι πραγματικά, που επηρεάζει αποφασιστικά τη σκέψη μας, τη θέλησή μας, τη βούλησή μας, τη πορεία μας. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε πραγματικά, ύστερα από σήμερα το Μεσολόγγι. Και δεν μιλώ πολιτικά. Μιλώ εθνικά.

Θα ήθελα ταυτόχρονα να επαναλάβω, αυτό που είπα στον Δήμαρχο της πόλης ότι το Μεσολόγγι ανήκει σε εκείνο το κομμάτι της πατρίδας μας που το λέμε "Ξεχασμένη Ελλάδα". Έτσι είναι. Την αλήθεια να την πω. Και η πολιτεία, πράγματι, έχει ένα βαρύτερο ιστορικό χρέος. Και γι' αυτό το λόγο, και μόνον γι' αυτό, πήρα προσωπικά επάνω μου την ευθύνη για την επίλυση των σημαντικών μεγάλων προβλημάτων του Μεσολογγιού.

Φαντάζομαι ότι θα με ακούσατε στην ομιλία μου στο Δημαρχείο, όταν αναφέρθηκα στα Ηνωμένα Έθνη, στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, τον κ.Ντε Κουεγιάρ. Δεν ήταν τυχαία αυτή η δήλωσή μου. Θα πρέπει να σας πω δυο λόγια για την πορεία του Κυπριακού. Είναι σημαντικό να ξέρουμε πού βρίσκεται και γιατί βρίσκεται, εκεί που βρίσκεται.

Ήδη πολλούς μήνες πριν, το καλοκαίρι, προς το τέλος του καλοκαιριού, υπήρξε μια πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα. Πρωτοβουλία, η οποία θα επέτρεπε έναν εποικοδομητικό, τελικά, διάλογο μεταξύ του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Ντενκτάς, εκπροσώπου της κατοχής στη Βόρεια Κύπρο.

Ελέχθη, και περίεργα ελέχθη ακόμη και από ελληνικά στόματα ότι ο Πρόεδρος Κυπριανού, η ελληνική Κυβέρνηση τορπίλλισαν την πρωτοβουλία του κ.Ντε Κουεγιάρ. Αυτό είναι ψεύδος. Κάθε άλλο. Τόσο ο Πρόεδρος Κυπριανού, όσο και εμείς, αποδεχθήκαμε αυτή τη πρωτοβουλία, ελπίζοντας ότι μπορούσε να αποτελέσει μια διέξοδο, μια και τα Ηνωμέ-

να Έθνη, είτε μιλάμε για τη Γενική Συνέλευση, είτε μιλάμε για το Συμβούλιο Ασφαλείας, πάντοτε έχουν πάρει θέσεις σωστές για το μεγάλο θέμα της ανεξαρτησίας της Κύπρου. Θέμα που βασικά συνίσταται στο ότι υπάρχει κατοχή, στρατιωτική κατοχή του βορείου τμήματος της Κύπρου. Αυτό είναι το πρόβλημα.

Υπάρχει το πρόβλημα των σχέσεων μεταξύ της πλειοψηφίας που έχουν ελληνική παράδοση και της τουρκικής μειοψηφίας του 18%. Και γι' αυτό το λόγο ακριβώς, εμείς ως Κυβέρνηση έχουμε προσφέρει κάτι που μια φτωχή χώρα, δύσκολα προσφέρει. Είμαστε φτωχή χώρα. Προσφέραμε εμείς να πληρώσουμε το λογαριασμό των Ηνωμένων Εθνών, εφόσον στείλουν πρόσθετες ειρηνευτικές δυνάμεις, για να "προστατεύσουν τη μειονότητα από την πλειοψηφία". Αλλά, για μας ήταν και είναι το πρόβλημα, πρόβλημα κατοχής. Δηλαδή, το μέγα θέμα είναι η αποχώρηση των στρατευμάτων κατοχής.

Τα εσωτερικά της Κύπρου, η ακριβής μορφή του Συντάγματος, αυτό είναι θέμα του κυπριακού λαού κατά κύριο λόγο. Δεν έχουν κανένα λόγο, ούτε η Τουρκία, ούτε η Ελλάδα, σ' αυτά.

Γιατί η Κύπρος, άσχετα από την εθνική της προέλευση - το 80% ελληνικό και το 20% τουρκικό - είναι μια χώρα ανεξάρτητη, μέλος των Ηνωμένων Εθνών. Και φυσικά, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, τα Ηνωμένα Έθνη έχουν πάντοτε ψηφίσει έξοχες θέσεις για την πορεία που πρέπει να πάρει το Κυπριακό.

Όπως είπα λοιπόν, ξεκίνησε μια νέα πρωτοβουλία του Ντε Κουεγιάρ. Η πρωτοβουλία αυτή ξεκίνησε, κάτω από πάρα πολύ αρνητικές συνθήκες, την ανακήρυξη, δηλαδή, από τον Ντενιτάς του δήθεν κράτους, του τουρκοκυπριακού "κράτους" του Βορρά.

Η κυπριακή ηγεσία, ο Πρόεδρος Κυπριανού, βεβαίως, πήγε στα Ηνωμένα Έθνη. Υπήρξε ένα καταπληκτικά σωστό ψήφισμα, το 541. Όλες οι χώρες μας διαβεβαίωσαν ότι δεν πρόκειται να αναγνωρίσουν το "καθεστώς", τη νέα "κυβέρνηση", το νέο "κράτος" του Ντενιτάς. Και βέβαια, ύστερα από την γενική παγκόσμια καταδίκη και κατακραυγή, περίμενε ο κυπριακός λαός ότι θα παίρνονταν και κάποια μέτρα. Δεν πάρθηκαν. Αντ' αυτού, ανέλαβε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών μια πρωτοβουλία. Πρωτοβουλία που ήταν να πείσει την κυβέρνηση της Κύπρου και τον Ντενιτάς για μια πορεία που θα επέτρεπε τον διάλογο. Και η πορεία αυτή, είναι πάρα πολύ απλή: Ήταν μια χειρονομία - έτσι λέγεται στη γλώσσα

του Γενικού Γραμματέα - η παράδοση της Αμμοχώστου στα Ηνωμένα Έθνη, έτσι ώστε 50.000 Έλληνες πρόσφυγες μπορούσαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους, στις εστίες τους.

Ακολούθησε ένα πάγωμα του "κρατικού" καθεστώτος, του "κράτους" των Τουρκοκυπρίων και ήδη αυτό ήταν μια τεράστια υποχώρηση από πλευράς Κυπριακής Δημοκρατίας. Δηλαδή, ότι κανονικά δεν θάπρεπε ούτε πάγωμα να αποδεχθεί, ούτε εμείς, αλλά να καταγγείλει και να παραμείνει σ' αυτή τη στάση, χωρίς κανένα συμβιβασμό και καμμία υποχώρηση. Όμως, επειδή πράγματι υπήρχαν φωνές, ακόμη και ελληνικές φωνές που έλεγαν ότι εμείς υπονομεύουμε, εμείς - μιλώ για τον Κυπριανού - την πρωτοβουλία του Ντε Κουεγιάρ. Έκανε την παραχώρηση ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας: αυτό θα πει ότι εφόσον παγώσει το καθεστώς, δεν προχωρήσουν σε μέτρα που θα επισημοποιήσουν και θα μονιμοποιήσουν αυτή την κατάσταση και εφόσον αποδοθεί η Αμμόχωστος, είμαστε έτοιμοι τότε να κάνουμε συνάντηση Κορυφής, να το επιβάλουν στο πνεύμα ακριβώς που έχει εκφραστεί η Αμερικανική Γερουσία, ότι, δηλαδή μια χώρα που έχει παραβιάσει όλους τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, δεν μπορεί να αποτελεί αποδέκτη πραγματικά και από πλευράς όρων, σκανδαλώδους στρατιωτικής βοήθειας. Τι να κάνω την καταδίκη από τις ΗΠΑ του "κράτους" του Ντενκτάς, όταν για πρώτη φορά στην στρατιωτική βοήθεια που έχουν αποφασίσει να δώσουν, περιέχουν και κάπου 250-260 εκ. δολάρια δωρεάν; Ένα άλλο 1/3 της βοήθειας είναι με όρους ειδικούς, με παραχώρηση, ενώ ζητούν από την Ελλάδα να πληρώσει το τμήμα με βάση τα τρέχοντα επιτόκια.

Δεν μπορείς να βραβεύεις την ίδια ώρα που καταδικάζεις. Η αντίφαση είναι απαράδεκτη.

Αλλά τώρα παρά τις μεγάλες υποχωρήσεις που έχει κάνει η Κυβέρνηση Κυπριανού - κι αυτό για μένα δεν είναι καταγγελία, γιατί έχω συμφωνήσει με ό,τι έχει κάνει ο Κυπριανού, είμαστε συνυπεύθυνοι - έχει ναυαγήσει η πρωτοβουλία Ντε Κουεγιάρ.

Και τί μένει γι' αυτόν να κάνει αν θέλει να διατηρήσει το κύρος του Γενικού Γραμματέα, το κύρος των Ηνωμένων Εθνών; Να πει ξεκάθαρα στην παγκόσμια κοινή γνώμη, γιατί ναυάγησε το σχέδιό του. Ποιοί είναι εκείνοι που υπονομεύουν οποιαδήποτε πορεία προς δίκαιη και μόνιμη λύση του Κυπριακού. Και να έχει το θάρρος να πει ακόμα ποιοί τον πιέζουν για να μην μιλά, αν θέλει πράγματι να εκπροσωπεί τον σημαντικότερο αυτόν για την ειρήνη και μέλλον της ανθρωπότητας δεσμό, τα Ηνωμένα Έθνη.

Νομίζω ότι αυτή ήταν η καλύτερη ευκαιρία, το Μεσολόγγι, για να στείλουμε αυτό το μήνυμα.

Θα ήθελα τέλος - αλλά δεν είναι το λιγότερο, είναι το περισσότερο - να ευχαριστήσω ειλικρινά και από τα βάθη της καρδιάς μου, τον μεσολογγίτικο λαό για αυτή την, πραγματικά, απίθανη, απίστευτη υποδοχή που μας έκανε.

Θέλω να διαβεβαιώσω τον μεσολογγίτικο λαό ότι μ' αυτό το πάθος για τη λευτεριά, τη δημοκρατία, τη δικαιοσύνη, την πρόοδο, την ειρήνη, την ανεξαρτησία, δεν πρόκειται ποτέ οι δυνάμεις της Αλλαγής να χάσουν. Αντίθετα θα προχωρήσουν στην ολοκλήρωση του έργου που τους εμπιστεύθηκε ο λαός.

Μαζί θα προχωρήσουμε για να φτιάξουμε μια νέα Ελλάδα".

Στο γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του κ. Παπανδρέου ο Δήμαρχος της πόλης κ. Αντωνίου, παρέκādησαν το κυβερνητικό κλιμάκιο που συνόδευε τον Πρωθυπουργό, ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ Ναύαρχος Ντεγιάννης, ο Αρχηγός ΓΕΑ Αντιπύραρχος Κουρής, ο Αρχηγός Χωροφυλακής Αντιστράτηγος Μπριλλάκης, οι πρέσβεις της Βουλγαρίας, της Πολωνίας, της Ανατολικής Γερμανίας και εκπρόσωποι των πρεσβειών των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, της Φινλανδίας και άλλων.

Μετά το τέλος του γεύματος κατά τις 4.00 το απόγευμα ο Πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Γ. Παπανδρέου ανεχώρησε για την Αθήνα όπου επέστρεψε αργά το βράδυ.